

Մոլա Նսրէտտին

№ 45 12 Գրիգորի 1955 թ. Երևան

آبونا قيمتى

قافقازده و روسيهده:
 ۱۲ آيلغى (۵۲ نسخه) - ۵ منات
 ۹ آيلغى (۳۹ نسخه) - ۴ منات
 ۶ آيلغى (۲۶ نسخه) - ۳ منات
 ۳ آيلغى (۱۳ نسخه) - ۱ منات ۶۰ قېك
 اجنبى ممالكتلره ۱۲ آيلغى ۶ منات، ۶ آيلغى ۴ منات
 نسخهسى - اداره مزده ۱۰ قېك، اوزكه شهرلرده - ۱۲ قېك

مجموعه نك آدريسى:

تفليس، ملا نصرالدين ادارهسى

Г. ТИФЛИСЪ
 РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА

„Молла Насреддинъ“

آجیق تورک ديلنده يازيلميان مکتوب و مقاله قبول اولونماز.
 آدریس ده کیشمک حقی ۳ دانه یدی قېك لک مارقادر. مشتریلر
 اداره مزه کاغذ یازانده ابونه لرینک نمره سنی نشان و برسونلر.

۱۰ نوایار ۱۹۰۸

هر هفته نشر اولونور

۲۸ شوال ۱۲۲۶ بازار ایرتهسى

Акціонерное Общество „ГРАММОФОНЪ“

тифлисское отдѣленіе.

Головинскій Проспектъ № 9

غرامافون

تفليس. غلاوینسکی کوچده نومر ۹

بوراده گوسته ریلن فابریقا نشانه سینه لازم در دقت ایله مک.

هر بر غرامافون مزك و غرامافون حصه لرینک اوستنده بو نشانه وار.

دانشان ماشینلارک هیج بر فابریقاسی نك اختیارى یوخنر اوز ماشینلارینه
 غرامافون آدی قویسون، اوندان اوترى که غرامافون محض بزیم پاتینتلی
 ماشینلاریمزدان عبارتدر.

غرامافون ایو ایچون ک گوزل بر مشغولیتدر.

غرامافون اوخویور، چالیر، گولور، وغیره.

غرامافون واسطه سی ایله ابوده سازنده اویناماق مجلسی قورماق اولور.

غرامافون دنیاده اولمچی دانشان ماشینلار، همیشه اولمچی اولاجاق.

بزیم ماشینلارک تعریفی: میخانیزمی ساده، محکم، چوخ یاشیان، ظاهری

گوزل و هامیدان واجب - طبیعی سسلری اوز حالتنده چخاردیر.

بوتون روسیهده، قافقازده، ماورای خزرده - قیمتلری بردر و دانیشیق سزدر.

دیقابرک برندن ایکی طرفلی بلاستیقلار باشلیاجاق ساتیلماغه: خردلاری ۷۵ قېك، «غراند» آدلاری بر منات ۵۰ قېك هر بیرى.

مصلحت گوروریک آشاغاده آد ویریلن چالقوچی و سازنده لرک چالوب اوخوماقلارینه هیچ اولماسه امتحان ایچون قولاق آس-ونلاز:

مجید، سید، باقرات، محمدخلیلوف، محمدقلی شیشهلی، مشهدی غفار ایرانی، هلال، خانملاردان واروار، آنا

ایسقریقاچی لار آرشاق و امیرجان، تارزن اوهایس (کامانچه)، سیوی میرزاقلی (کامانچه). دودوکچی لر:

میرزاعلی میرصادیقوف؛ زورناچی لار: باقرات و آویتیق وغیرلری وغیرلری.

!!! قاتالوقلار و سیاهی لار پول سزدرلار !!!

!!! ساخته لریندن احتیاطلی اولکڑ !!!

قافقاز معدن سولارینک ادارهسی

مشتیریلره خبر ویریر که تفلیسده اداره طرفندن قافقاز طبیعی معدن سولارینک اسقلادی (آمباری) آچیلوبدر.

نارزان و یسسمنتوقی نومر ۲۰

تفلیس: دوارسووکوچهسندده، سارادزیفک عمارتده، راسییا ترانسپورت واستراخاوی جمعیتی نك قانتوراسنده. تلیفون نومر ۱۴۸
Дворцовая улица, домъ Сараджева, Контора Россійской Транспортнаго и Страхового Общества.
Телефонъ № 148
آمبارده قیمتلی.

واغون ایله (۱۲۰ یاشیق) هر یاشیقی ۱۱ منات ۸۰ قپک یاشیق ایله (۱۰۰ یاریم بوتولقا) هر یاشیق ۱۲ منات ۳۰ قپک.
یاریم بوتولقلار ایله - هر بری شیشهسی ایله ۱۴ قپک.
دیریتور س. تیلیچیف

درس کتابلری

اداره مزده ساتیلماقده در. وطن دیلی - ۳۵ قپک،
ایکجه ایلی - ۴۵ قپک. گوندرمک خرجی
بزییم عهده مزه.

مکتبلرده اولمجه ایلی درس ویرمک ایچون
مشهور «وطن دیلی» کتابی (بازانی چرنایوسقی)
و ایکجه ایلی درس ویرمک ایچون باکو
معلملی یازدیقلاری «ایکجه ایلی» کتابی

اعلان

ملانصرالدینک اولمجه ایلی نك جلدلنمش
کتابلریندن بر نچه عدد حاضر در. قیمتی
اداره مزده ۶ منات، پوچتا خرجی ایله ۶
منات ۵۰ قپک در.

گورسونلر که کیشیشلر نه قایرلار و ایلودور
کسی کیشیشلردن اینجینده حکومه شکایت
ایله مگی باجارسونلر. و میسیدو نرلی یازدیقلاری کتابلاره
روس دیلنده جواب ویره یلسونلر.
مثلا، من ایندی روسجه اوخوشام -
و بو خبری روس غازیته لرنده اوخودوم ویلدیم.
اما آند ایچه بیله رم که اوردوبادده الی دورت
ملا و دوخسان دورت سیدک بری ده یلمیر
که قازان شهرنده میسینلرک مسلمانلر علیهنده
یغینجانی اولاجاق.
ایکجه سبده بودر که دنیا ده هیچ بر
شئی همیشه لک دگل: بر وقت اولار که میسیونرلر
اوزلری ضیالی روس جماعتندن اوتانوب قویوب
گیده لرلر ایشلرینه.

مسلمانلارک گوزینک قاباغنده محمد پیغمبرک
شریعتینی ادب سسزک ایله تحقیر ایلور،
و قازانده میسیونرلر آچیق آچقنه یغیشلرلار
که مسلمان دینی نك ضدینه مذاکره ایله سونلر،
اما بزییم یقینمزدر که اگر قازان تانارلاری
عریضه ویروب حکومت دن اذن ایستیلر
که یغیشوب بر جمعیت خیریه آچسونلر -
حکومت اولاره اذن ویرمز.
بوندانده ایشمز یوخدی - بوده کهنه
سوزدی.

اما هر دن بر قازان تانارلارندن کلای
ایشتمیشیک که روس مکتبلریندن قاچرلار .
بو بر آشکار مطلبدی، اوندان اوتری که
قازان تاناری ییله دیور :

روس مکتبی آچانده حکومت دی، میسیونر
لری بزییم اوستمزه گوندرنده حکومت دی:
بس ایله ده من اونک مکتبی نی ده ایسته میرم.
اما روس تانارلارنده توقع ایلبوریک که
مشبه اولماسونلار که گویا بز اولارک سوزینی
تصدیق ایلبوریک ویدیوریک که دوغردانده
اونلارده آچیغنان اوشاخلارینی حکومت مکتبلرینه
گوندرمه سونلر.

یوخ، کرک گوندرسونلر، و بوگا ایکی سبب
وار: اولمجه بوکه قوی روس دیلینی اوخویوب

میسینی نرلر

غازیتلر خبر ویریرلر که بو یاخون وقتلرده
قازان شهرنده اسلام مذهبی نك علیهنه
چالیشان روس میسیونرلری نك یغینجاقی
اولاجاق و بو یغیشماغه حکومت طرفندن
اذن ویریلوب .

بز بو بارده بلکه هیچ دانشمایدیق ،
چونکه بو سوزلر کهنه سوزلردر، و اوقتیابر
مالیفستلی بر مملکتده بو جور «حرت
ادیان» ایشلرینی چوخ گووومیشیک .

اما برجه شی وار:
داخی بوندان سورا هیچ کس روس
تانارلارینی غینامسون که حکومت مکتبلریندن
قاچرلار و روس مدینتدن بهره مند اولماق
ایسته میرلر. هاله کیچن وقتلرک سوزینی
دانشمیریق که قاپاز گوجینه محمدک و حسنک
آدلارینی خاج پرست دقترینه یازوب مسلمانلاری
ایوان پیوتر ایلبوردیلر .

هاله ایندی نك سوزینی دانشاق. ایندی
نه گوروریک ؟
ایندی ده بونی گوروریک که مثلا، تسارسین
شهرنده ایلودور آدنده بر کیش هر قدمده

منم تک

صدشکر که یوق ایمدی بوساعتده منم تک
بر مؤمن پاکیزه بزییم کتده منم تک

سابقده که ایام طفولیتیم ایدی
اهل نظری واله ایدن صورتیم ایدی
ارباب هوس مست می وصلتیم ایدی

Նախ: Երևանի Բնակարանային Կոմիտեի Կազմի Կողմից Կատարվող Միջոցառումը

Կոմիտեի Կողմից Կատարվող Միջոցառումը

اعلان

بز باکو شهر مکتبدرینه ناظر تعیین ادلونان
 غلاسنی لارک بر نجه سی جمیع قافقاز شهر
 لرینه بز دیریریک که مکتبدره نظارت
 ایتمک لازم اولم یازوب بز ایستسونلر
 جان دباش اید قوللوق ایلدنگه حاضر بق .

Адрес: г. Баку.

Городская Управа,
 передъ городск. головоу
 г. Раевскаго,
 Училищной Комисіи.

زینجر قومپانیا سینک

تیکیش ماشینا لاری

قومپانیا تک مخصوصی ماغازیه لارینده ساتیلیر

آل ماشینا لاری

۲۵ مناته د بوندان
 یوخاری

سهلت ایله

بر مناته تک
 دیریلور

ماغازه نشانی

روسیه تک هر شهرینده
 ماغازه لری وار

ساخته لریندن احتیاطلی ادلون

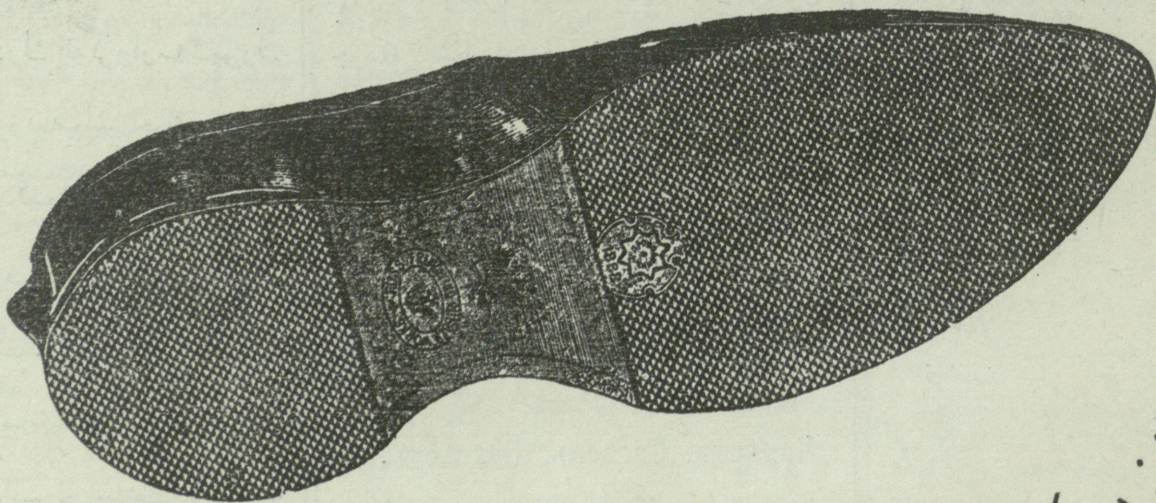
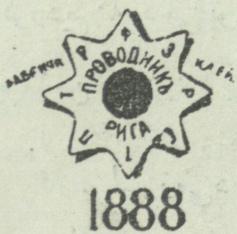
یر یوزنده آک یاخشی
 د پاتنت لی

18 97 "پراواریق" قالوش لاری

برک لک ده 'فاسونینک گوزل لگنده و راحت گیپلمک ده برنجی پر قازانوبلار .

محکم لک لرینی آلیجی لار اوزلری تصدیق ایده جک لر .

قالوش لاری

تفلیس - باکو

پراواریق

بو تون قافقاز ده دیکلی
 میونخین - ویسلی

وقته گوره برپاره عمل عادتیم ایدی
بر طفل اوله بیلزدی لیاقتده منم تک
حاجی عمولرله اوله صحبتده منم تک

وقتا که جوان اولدیم ایگرمی بشه چاندیم
اولکی ایشک وقتی اوتیشدی آنی آندیم
اما دیمه تنبل کبی بر گوشه ده یاتدیم
آچما ایشک اوستین که نه آلدیم ونه ساتدیم
آنجق گوریورسنکه بوساعتده منم تک
یوق برکشی دولتده بزیم کتده منم تک

هر شغل ایچون اربابی ایله دوردیم اوتوردیم
هر صیدی شکار ایتمگ ایچون داممی قوردیم
هر وقته مناسب اوله رق فنی ووردیم
تا پدیم یگی بزحیله اولاردان گری دوردیم
ایمدی باقاسان جمله جماعتده منم تک
حاشا گوره سن برکشی طاعتده منم تک

گوردیم بو جهان اهلی من چونکه مجازی
اولجه اولوب مشهدی، وانگاه حجازی
حاجدان قایدوب آلدیم اله شغل نمازی
سالدیم آریا مسئله طول و درازی
گوردیم که دخی یوقدر حقیقتده منم تک
بر مؤمن پا کیزه بزیم کتده منم تک

قارء! سوزمی درک ایله گروارسه شعورک
فدک وارایسه اورتیله جک جمله قصورک
گر ساده ایسه کئیگده اگر اولسه حضورک
ظلمت گورونوب دیده مفسدله نورک
تکفیر ایده جگ در سنی البته منم تک
مین مؤمن نوساخته هر کتده منم تک
حاصل، نه سیاق ایسه بو ساعت ده منم تک
یوخ برکشی حرمت ده بزیم کتده منم تک
(الحاج)

قزان مکتوبلری

ایستینورم، ملاعمو، قزاندن سنه بر نجه
سوز یازام واوزومده بیلیمورم هاردان بشلیوم.
بلی عمرض ایلیوم قوللوقوگا، نجه بایرامی
کچر تدیک.

دوغروسون دیمک، قزان مسلمانلاری
چوخ کیفنن ولذتنن بو بایرامی کوردیلر،
یعنی بو بر آشکار ایشدر:

بایرام اوندن اوتری در که کیف چکه سن،
بوخسه که بو کافر روسلر کنه نه وار، نه وار،
من بو گونی «راوت» (раутъ) قایراجاقام،
یتم اوشاقلارک منفعتنه پول یغاجاقام. بزیم
قافقازده آنا بابدن قالما بر عادت در که بوکونی
آت چاپارلار، توفنک آتارلار، آخری که
چوخ چغیر باغیر سالارلاز، اما قزان مسلمان-
لاری آت زاد چاپازلار، اونون ایلن بیله
چوخ کیف چکرلر.

بایرام کونی دسته دسته اولوب فایتونلاره
مینوب یانلارینده بر یکه عراق شوشه سی،
الریینه بر قارمون آلوب شهرک کوچهلرینی
اوخویا اخویا کررلر.

مر چنده عراقدن دیلرینه وورمازلار،
اما گنه چوخ کیفلی اولارلار. بایرام گونی
کوجهلرده فایتونلارک سسیندن قولاغ توتولور،
دولتلور بری برینون ابوینه گیدوب «وزیت»
(визитъ) ایلرلر، ییوب ایچوب چوخ
کیف کوررلر، اما هیج «راوت» ماوت
یادلرینه دوشمز، بو ایله بیله ده کرک اولسون،
چونکه آشکار ایشدر که بایرام کیف ایچون در.
آخر نه دوشوب منه که بایرام کونی احوالی
خراب ایدم، اوزکه نون یتملرینه پول ویرم.
مثلا، بورانون حرمتلی تاجرلری و آغ ساققالی
جناب «باخته یف» (Бахтѣвъ). (قزان
مسلمانلاری چوخ ترقی ایدوبلر و آدلارینده
ایندی «Ъ» یازیملار مثلاً:

(Карѣвъ, Сагѣвъ, Бахтѣвъ)

بلی بو باخته یفک ملیونلاری وار، هیج
کور یادینه کاسب دوشور، اوزیده بو یاخنده
مغایزینده بر قاتار بالاسی شا کردی نی قاپازلیوب
دوکمشدر؛ روس غازیتلری بو باره ده چوخ
چقر باغر سالدیلر؛ خلاصه، «باخته یف» همان

«باخته یف» در آفرین بیله ملت پرست قرداشلاره!
بایرام کونی ایچون بورانون اوینون
باز دسته سی ایستور ایدی بر تیاتر اوینونی
چخار ستون، یعنی تاتارلارک بو حیاسز قزلاری
وجوان اوغلانلاری دوشوبلر کنه اورتالقه،
نه وار نه وار ملت بیله گلدی، فلان بیله گتندی.
اما گنه الله نجات ویرسون مسلمان قرداشلا-
رون ایچنده عمله گلن «دانوسچی» لاره.
بوراده مسلمان تیاترچی لر نون ایچنه (نجه کی
بزیم باکوده) یارتیه بازلق دوشوب، یعنی
تازمه بر «تروپا» عمله کلوب. قزانده «سنوی
بازار» (сънной базар) آدلی بر مسلمان
بازاری وار، اوخشار باکونک قبا میدانه.
یغوبلار همان بو بازاردن بافقال ماقالی، نه
وار، نه وار بزده اوینون چخارداجایق. من
اونلارک دسته باشچی لارینی کوروب دیدم:
«قادام، تیاتر چخارتماق که کناه در». دیدیلری
کنامده اولسه اوبری تروپانون آچیقنه کرک
چخاردام، و اوزیده همان اولار اوینویان
اوینونی اوینویاجاقام. کیدوب قوبورناتوردان
اذن ایستیوب. هر چند همیشه قرانده اوینویان
جوانلارک اذنی قباچه آلمش ایدی، اما
قوبورنات اونلاری قویمادی اویناماقه، چونکه
تازه دسته نون باشچی سی دانوس ایلمشدی که
بولار هامیسی «ساتیمیالست» درلر و اوزیده
کیزلین «پارثیه» منفعتنه اوینویورلار. بایرام
کونی دانوسچی لارک اوینونی باش دوتدی،
اما کن اوچ جوت بر تک آدم اولوب، و
تیاترچیلر ضرر چکدیلر. ایندی بو جوانلار
چوخ قزیشوبلار، دیورلر اوزیمز ضررده
چکسک، کهنه لری کرک قویمیاق اویناسونلار.
کوروکور آغا قوبورناتون یولون یاخشسی
تانیوبلار. کنه آفرین بیله ملت پرست
قرداشلاره!

قرانده خبر چوخدر، قالانی قالسون
کلن سفره، بر کره ایلن یازوب قورتارماق اولماز
«بایقوش»

عشق آباد خبرلىرى.

اوروجلقده مسجدده محمد آقا جماعته دىيورديكه غزىتە و زورنالى اوخومايون. غزىتەلر چوخ يالان پالان يازىرلر، اوگاغوره اوروجگىز باطل اولار.

گوندوز ساعت دورتدن بىنده وىرنجه نفرغمنازىه ساگرديرى دورموشدوق دابراژسنگنى سركنك قباغنده. بردن گوردوك چوخ فائونلار كلورلر. فائونلارنى ايچنده مسلمانلار بيان قارمون وال چالا چالا، اورا! اورا! ملتى قباغه آپاروروق! چىغىرا چىغرا بىزىم قباغىزدن كچىدلىر. بونلارنى بعضى سى بزه پاپاق چىخاردىردى، بعضى سى ال قالدىزوب آوازىدېردى كه آپاروروق ملتى قباغه. آخردەكى فائونلار لول بيان بر باكودن (اوتوسقه) گلمىش معلم (لازم اولسا آىدنده يازارام) بر جوان مسلمان ايله قاپاز قاپاز اونويوا اونويوا كچىدلىر. معلمك روسى فرماسى وار. اوزىنى قرتدىرور.

اونيله اوتوران جوان اوزى روسى پالتارىندە ايدى، اماسقالى وبوغى بوخدر. يومورى سارى پياقلى وار. ادارهدن خواهش ايدىم اكر ممكّن اولسه بونلارنى شكلىنى چكەسكز.

عشق آباددن «مهمان» امضاسيله يازانك مقاله سىنى يازمىون. مهمان امضاسيله يازانلار ايكي نفر دىلر و هرايى نفرنى يازدىقلارى پالاندر.

«مخبرگز»

اونو تىماسونلار

بر ايل بوندان قىاق ايشىدىك كه قىلسىده مظهر آىدنده تورك دىلنده بر غازىتە چىخىر. بر اوقات كىچىدى دىدىلر كه «مظهر» چىخوب.

آگىدى، هانى؟ من الله بىر تىسخه سىنى تاپك گتورنى گوره كه نجه غازىتەدى؟

نه قدر ايله دىك گورمه دىك وتاپمادىق. بر ايكي آىده كىچىدن سورا «مظهرنى» ايكهچى نومره سىنى بر الله بىنده سى گتوروب وىردى بزه.

پس بونك اولمىچى نومره سى هانى؟ اونا يالواردىق بونا يالواردىق، مظهر اداره سىنه

آنام گوندرىك، حتى اوزكه شىهرلردن خبرلشدىك - اولمىچى نومره سىنه حسرت قالدىق. پس هانى بونك اولمىچى نومره سى؟

برى دىيور كه اولمىچى نومره سى هىچ چىخىوب، برى دىيور كه اولمىچى نومره سى اداره محض بر دانه چاپدن چىخاردوب جانشىن جنابلر نه تقدىم اىلدى.

گنه بر ايكي آى كىچىدن سورا گوردىك كه اها؟ بودر مظهرنى دوردومىچى يا بشمىچى نومره سى گلىدى. اوندان سورا آلتى آى كىچىدى هىچ بر نومره سى نى دخى گوره بىلمه دىك.

آشكار ايشدى كه مظهر غازىتە سىنىك صاحىبى اوزىنى ظرافتە قوبوب، اما هر بر ايشده بىز ظرافت ايشتمىشدىك، آنچاق غازىتا چىخارتماق ايشنده ظرافت ايشتمه مشدىك.

اداره مزدن هر دن برسوروشورلار كه هانى پس مظهر غازىتە سى؟ بىلمىرىك نه جواب وىرهك. يازاق مظهر ظرافت اىلدىور - بونك اوزىنى ده ظرافت حساب اىلدىك. يازاق كه مظهر زاد بوخدر، - بونى ده اىله بىلمىرىك، چونكه قورخوروق بردن ناغافل مظهرنى ۱۲۵۷مىچى نومره سى چىخوب كىچە بر اوشاغك اىنهو اوشاقده قىلسىك گوجه لر بىنه دوشوب چىغرا «آى مظهر آلان، آى مظهر آلان»

چوخ عىب اولسون! اىندى خام بر شىهرده و اوزاق بر كىندده بر يازىق مسلمانك گوزىنه بر كىنه مظهر نومره سى ساتاشا، وبويازىق مسلمان باخوب گوره كه قىلسىده غازىتە چىخىر، آدى مظهر و قىمتى اىله آلتى مناتدر.

همان مسلمان آلتى منات گوندروب آلتى آى گوزلېوب آخردە مسلمان غازىتە سى صحىبى دوشنده ايله بىلهك كه ايله «ترقىده» «ترجمان» «وقت» ده مظهر كىمى بر شىدر.

خلاصه، اولان اونوب، كىچىن كىچوب، اما بوندان سورا غازىتە چىخارتماق نىننده اولان جوانلار بىز كىرك بونى بر دىقهده اونوتماسونلار كه اكر اونلارده اوز مادى ومعنوى گوجلر بىنى سىناماش تشخص ايله ميدانه چىخوب آخردە مظهر كىمى اوزلر بىنى قىلسىده «غىرت» مطبه سنده چاپ اولوندى

قوياجاقلار ظرافتە - مطبوعات عالمينه چوخ بويوك خىانت اىله مش اولاجاقلار.

بونى كىرك اونوتماسونلار.

هله «ترقى» يازىر كه قىلسىده بو گونلرده گنه بر مسلمان غازىتە سى چىخاچاق. شك بوخ كه بوده مظهر كىمى آدى وار اوزى بوخ بر شى اولاجاق.

«لاغلاغى»

يهودىلر

آدىس شىهرنده اون سكر نقر يهودى طلبه سى يهودى اولدىقلار بىنه گوره دارالفنونه قبول اولونمردىلار، چونكه يهودى لر اىچون دارالفنونه داخى بر بوخ اىمش. بوجوانلارنى هامىسى اسلام دىنى نى قبول اىلدى دارالفنونه گوتورولدىلر.

تفاوت چوخدر. بىز اوشاخلار بىزى روس درسىنه قوبوموروق كه كىدوب اوخورلار وشاپقا قوبارلار يا اينكه اعتقادىنى بر آزه ده كىشهر.

اما يهودىلر علم اوركنىك دن اوتورى لازم اولانده دىن دن ده كىچىلر.

تفاوت چوخدر.

كنجە

خان پرى خانلانى قزى دىنگىلىشك بختى باغلامىشدى: اون ايكي ياشنه گلمىشدى هله يازىق قىزه بر ار تايىلامىشدى. دونن بختى آچىلدى اره كىتدى.

۱۷ اوقطىبارده تكذبان خانلانىك طوبوغى خروس كىمى باتادى. تكذبان خالا طوبوغى شاه عباس مسجدىنه وقف اىلدى

«دابانى چانداخ خالا»

مدىر و باش محرر: جليل محمدقى زاده

هیچ اوزد مزده باشه دوشموریک

رونتیر